

SİĞİRLARIN SODYUM İHTİYACI

Lütfü BATURAY

Zir. Yük. Müh.

Yeşil çayır sahipleri, çayırlarından aldıkları çeşitli taze otların, gerek silajlık oranlarının ve gerekse kuru ot için olsun, mineral maddelerce zengin olması için çaba gösterirler. Bu husus sığırlar için ciddi bir arzudur. Bu nedenle hayvanların fosfor ihtiyacını karşılaması için bitkinin verimini artırmak ve fosfor gübresi ile gübreleyerek hayvanların ihtiyacı bulunan fosforu, bitkilerde yükseltmek ve bitkiden meydana gelen yemin bu madde ile zenginleştirilmesi gerekir. Potas ve sodyum alınması ise özel bir durum gösterir. Potas bazen bitkilerde optimal bulunduğundan çayırdaki otlayan hayvanlar bu elementi ihtiyaçlarının üzerinde de karşılayabilirler. Sodyum ise bitki için önemsiz bir elementtir. Fakat hayvan beslenmesi için çok önemlidir. Noksanlı verimliliğe tesir etmektedir. Ayrıca yemdeki potas fazlalığı, potas/sodyum oranını da bozar. Çünkü bitkide fazla potas bulunması, buna karşılık sodyum bulunmayışı beklenmedik bir arıza gösterebilir. Buna göre bitkideki yüksek potas, kuru ota geçtiğinden sodyum oranı düşer, bu sebepten fazla sodyum alınmasını gerektirir. Ayrıca araştırmalar göstermiştir ki sodyum gübrelemesi ile bitkide sodyum miktarını yükseltmek mümkündür. Ancak sodyum ot ürününü artırıcı değildir.

Bir kaç Enstitüde yapılan araştırmalarla verilen yemdeki özel dozlar, birim olarak hayvanlarda incelenmiştir. Mevcut denemeler ispatlamıştır ki çayır yemlerinde uygun bir sodyum gübrelemesi ve özel yapılmış tuzlarla sodyum artırılabilir.

Gübrenin tesiri bitki bünyesinin yapılışına bağlıdır. Buğdaygillere ait otlar, daha az sodyum ihtiva ettikleri gibi sodyuma karşı az tepki gösterirler. Baklagiller ve diğer geniş yapraklı yabancı otlar daha fazla sodyum ihtiva ederler ve sodyuma daha çabuk cevap verirler. Bilhassa üçgül çeşitleri

ve compositae familyası bitkilerinin dokularında sodyum bulunur. Uygun ve yeterli bir sığır beslenmesi için gerekli sodyum miktarı pratik olarak kaba ve kesif yemlerle temin edilemez.

Munk, Kuzey Almanya'da 393 çayır otu numunesinin %98inde istenilen miktarda sodyum bulamamıştır. Bu sebepten sığırlara sodyum tuz şeklinde verilmelidir. Bunun verilmesi tedrici olarak hayvanların çayırlara salındığı ilkbaharda başlamalıdır.

“Weiherhof” araştırma çiftliğinde 6 yıllık bir araştırmadan sonra biçme çayırlarına hektara 45 kg sodyum verilmesi tavsiye olunmaktadır. Sığırlara sodyum daha ziyade yalama taşı şeklinde verilmesi uygundur.

Yapılan araştırmalar, sığırlarda rasyon içinde bulunan 150 gr. Mineral maddenin % 2 sinin Sodyum olması lâzım geldiğini göstermektedir.

HAYVANSAL ÜRETİM'DEN OKURLARA

Ülkemiz hayvancılığının gelişmesi için yetiştiricilere ve hayvancılık dalında çalışan meslektaşlara yararlı olmayı amaç edinen E.Ü. Ziraat Fakültesi Zootečni Derneđi «Hayvansal Üretim»i çıkarmayı sürdürmektedir. Dergimiz, meslektaşlarımızın ilgi ve katkılarıyla gelişecek, güçlenecek ve hedefine daha çok yaklaşacaktır. İşte bunun için Hayvansal Üretime yazı gönderilmesini, abone olunmasını ve her türlü sorunların Dernek başkanlığına veya Dergi yazışma adresine iletilmesini rica ederiz..

Adres : Prof. Dr. Reşit SÖNMEZ

E.Ü. Ziraat Fakültesi
Zootečni Derneđi Başkanı
Bornova — İZMİR